

Sygn. akt **IV Ka 231/23**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Anna Dziergawka

Protokolant stażysta Damian Biesiekierski

przy udziale Anny Wesołowskiej-Borek - prokuratora Prokuratury Rejonowej w Świeciu

po rozpoznaniu dnia 21 kwietnia 2023 r.

sprawy **M. G.** s. T. i H. ur. (...) w Ś.

oskarżonego z art. 178a § 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świeciu

z dnia 13 grudnia 2022 r. sygn. akt II K 102/22

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie IV w ten sposób, że na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio;
- w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
- wymierza oskarżonemu opłatę w wysokości 680,00 (sześćset osiemdziesiąt) złotych za II instancję i obciąża go wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym w kwocie 50,00 (pięćdziesiąt) złotych.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 231/23	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA			

<p>1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>Wyrok Sądu Rejonowego w Świeciu z dnia 13 grudnia 2022 roku, sygn. akt II K 102/22</p>	
<p>1.2. Podmiot wnoszący apelację</p>	
<p># oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># oskarżyciel posiłkowy</p>	
<p># oskarżyciel prywatny</p>	
<p># obrońca</p>	
<p># oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># inny</p>	
<p>1.3. Granice zaskarżenia</p>	

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1		

	k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski					
#	uchylenie	#	zmiana		
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
2.1. Ustalenie faktów					
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.2. Ocena dowodów					
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów					

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
<p>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>			
Lp.	Zarzut		
	<p><u>Apelacja oskarżyciela publicznego.</u></p> <p>Skarżący wyrokowi zarzucił na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

	<p>1a k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie nie dotyczącym kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, a to art. 47 § 3 k.k. poprzez orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat podczas gdy w sprawie nie zachodził wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami, a więc orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio miało charakter obligatoryjny.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>Tytułem wstępu wskazać należy, że wniosek o uzasadnienie</p>			

wyroku nie może
wykraczać poza
granice
przeprowadzonej
kontroli
odwoławczej w
związku z
zaskarżeniem
wyroku przez
inną stronę.
Strona nie może
żądać
uzasadnienia
wyroku w
zakresie
szerszym, aniżeli
sąd drugiej
instancji
rozpoznawał
sprawę, a więc
poza zakresem
zaskarżenia i
podniesionymi
zarzutami.
Zakres
przedmiotowy i
podmiotowy
wniosku
powinien zatem
odpowiadać
zakresowi
kontroli
odwoławczej w
granicach
środka
odwoławczego
(art. 433 § 1
k.p.k.). Dlatego
sąd uznał
wniosek o
sporządzenie
uzasadnienia za
niedopuszczalny
w zakresie winy,
albowiem
apelacja
dotyczyła
wyroku jedynie
w części środka
karnego w

postaci zakazu
prowadzenia
wszelkich
pojazdów
mechanicznych
(pkt IV wyroku).

Sąd odwoławczy
uwzględnił
podniesiony
zarzut w apelacji
oskarżyciela
publicznego.

Sąd Rejonowy
w niniejszej
sprawie w
sposób należyty
przeprowadził
postępowanie
dowodowe,
gromadząc w
zgodzie z
przepisami
postępowania,
kompletny i
pełny materiał
dowodowy,
niezbędny do
ustalenia
okoliczności
istotnych dla
rozstrzygnięcia o
przedmiocie
procesu. Nie
pomiął przy
tym żadnych
dostępnych i
istotnych
środków
dowodowych.
Zdaniem sądu
odwoławczego
Sąd I instancji
dokonał zgodnej
z wszelkimi
wymogami i
zasadami
procesowymi,
wszechstronnej,

rzetelnej i
wnikliwej
analizy i oceny
całości kształtu
materiału
dowodowego
zgromadzonego
w sprawie,
uwzględniając
zarówno dowody
przemawiające
na korzyść, jak
i na niekorzyść
oskarżonego, nie
przekraczając
przy tym zasady
swobodnej ich
oceny, z których
to dowodów
następnie
wyprowadził
prawidłowe
wnioski
odnośnie winy
oskarżonego,
zgodne z
zasadami
logicznego
rozumowania
oraz
wskazaniami
wiedzy i
doświadczenia
życiowego.

Zasadny jest
zarzut
oskarżyciela
publicznego
odnośnie obrazy
przepisów prawa
materialnego, a
mianowicie art.
47 § 3 k.k.
poprzez błędne
zastosowanie
tego przepisu,
skutkujące
brakiem
orzeczenia

wobec
skazanego za
przestępstwo z
art. 178a §
4 k.k. zakazu
prowadzenia
wszelkich
pojazdów
mechanicznych
dożywotnio, w
sytuacji gdy
orzeczenie
takiego zakazu
jest
obligatoryjne, w
przypadku gdy
w sprawie nie
zachodził
wyjątkowy
wypadek
uzasadniony
szczególnymi
okolicznościami.

Jak słusznie
zauważył
skarżący,
brzmienie
przepisu art. 42
§ 3 k.k. jest
jednoznaczne i
statuuje on po
stronie sądu
orzekającego
obowiązek
orzeczenia
zakazu
prowadzenia
wszelkich
pojazdów
mechanicznych
dożywotnio w
razie
popelnienia
m.in.
przestępstwa z
art. 178a §
4 k.k., chyba
że zachodzi
wyjątkowy

wypadek,
uzasadniony
szczególnymi
okolicznościami.
Nie ulega żadnej
wątpliwości, że
ten przepis ma
charakter
obligatoryjny, a
tylko w
wyjątkowym
wypadku –
uzasadnionym
szczególnymi
okolicznościami
– pozwala na
odstąpienie od
orzeczenia
dożywotniego
zakazu
prowadzenia
pojazdów (tak
wyrok Sądu
Najwyższego z
dnia 8
października
2020 r., II
KK 93/20, LEX
nr 3182912).
Dodatkowo
ustalenia w
zakresie
istnienia lub
braku
„wyjątkowego
wypadku,
uzasadnionego
szczególnymi
okolicznościami”
w rozumieniu
art. 42 § 3 k.k.,
powinny być
dokonywane na
gruncie
konkretnej
sprawy karnej, z
uwzględnieniem
całości jej
niepowtarzalnych
realiów

faktycznych i procesowych, dyrektyw wymiaru kary oraz okoliczności wpływających na ten wymiar, a zatem powinny dotyczyć zarówno charakteru popełnionego przestępstwa, jak i osoby sprawcy (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2022 r., III KK 234/21, LEX nr 3343178). Ustawodawca zastosował w omawianym przepisie podwójny kwantyfikator polegający na szczególnie uzasadnionym przypadku, uzasadnionym szczególnymi okolicznościami. Jak wskazano w uzasadnieniu przytoczonego orzeczenia Sądu Najwyższego, kryteria wskazanego „wyjątkowego wypadku” mogą spełniać następujące okoliczności, których katalog nie jest zamknięty i

wymaga
każdorazowo ich
wykazania, a
mianowicie:
nieumyślne
naruszenie
zasad
bezpieczeństwa
w ruchu
drogowym, duży
stopień
przyczynienia
się do zdarzenia
innych osób,
brak
wcześniejszej
karalności
sprawcy za
przestępstwa
drogowe,
ustalenie, że
dożywotni zakaz
spowoduje dla
sprawcy bardzo
dotkliwe,
nieproporcjonalne
do czynu skutki,
w tym pozbawi
możliwości
wykonywania
zawodu. Warto
podkreślić, że
art. 42 §
3 k.k. uznano
za zgodny z
konstytucją na
mocy wyroku
Trybunału
Konstytucyjnego
z dnia 16 grudnia
2020 r., sygn. SK
26/19.

Przenosząc
powyższe
rozważania na
grunt
przedmiotowej
sprawy, wskazać
należy, że

oskarżony M.
G. był już
dwukrotnie
karany, w tym
za kierowanie
pojazdem w
stanie
nietrzeźwości. W
dniu
przedmiotowego
zdarzenia
znajdował się w
stanie znacznego
upojenia
alkoholowego o
zawartości 0,87
i 0,81 mg/
l alkoholu w
wydychanym
powietrzu, nie
posiadał
uprawnień do
kierowania
pojazdami,
wsiadł do
własnego
pojazdu i
przewoził dwie
inne osoby po
imprezie w
dyskotece, gdzie
spożywał
alkohol. Ponadto
w trakcie
zatrzymania
przez policję,
zaczął uciekać.
Dlatego zdaniem
Sądu
Okręgowego w
rozpatrywanej
sprawie nie
zachodzi
wyjątkowy
wypadek,
uzasadniony
szczególnymi
okolicznościami,
który mógłby
spowodować

odstąpienie od
orzeczenia
zakazu
prowadzenia
wszelkich
pojazdów
mechanicznych
dożywotnio.

Sąd meriti jako
podstawę do
orzeczenia
zakazu
prowadzenia
wszelkich
pojazdów
mechanicznych
na okres 5
lat, wskazał, że
choć
oskarżony po raz
drugi kierował
pojazdem w
stanie
nietrzeźwości, to
jednak
uprzednie
skazanie miało
miejsce ponad 3
lata temu, przy
czym oskarżony
wykonał w
całości
orzeczoną karę
ograniczenia
wolności, a
ponadto swoim
zachowaniem
nie naruszył
orzeczonego
uprzednio
zakazu
sądowego.
Dlatego zdaniem
sądu I instancji,
pomimo
naganności
zachowania
oskarżonego
wystarczające

dla osiągnięcia celów kary było orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat, co oznacza, że oskarżony i tak będzie skutecznie wyeliminowany z ruchu drogowego jako kierowca, a uprawnienie odzyska dopiero po ponownie zdany egzaminie. Dalej sąd a quo stwierdził, że w tym konkretnym przypadku, należy odrzucić „mechaniczne i bezrefleksyjne” podejście do obowiązujących przepisów prawa karnego, które z sądu czynią rolę jedynie bezmyślnego egzekutora bardzo surowych rozstrzygnięć, co byłoby nie do pogodzenia z zasadą demokratycznego państwa prawa, w którym to sądy sprawują wymiar sprawiedliwości (...), dlatego

należało
zastosować
„wentyl
bezpieczeństwa”
jaki
ustawodawca
przewidział w
art. 42 § 3 k.k. in
fine.

Mając na
uwadze
argumentację
Sądu
Rejonowego,
należy wskazać,
że jest ona
nielogiczna i
sprzeczna. Skoro
sąd powołał się
na zastosowanie
przesłanki
„wyjątkowego
wypadku
uzasadnionego
szczególnymi
okolicznościami”
powinien
wskazać na jej
istnienie.

Tymczasem w
sprawie w żaden
sposób nie
wykazano, że
przesłanka ta
miała miejsce.
Z argumentacji
sądu meriti nie
wynika bowiem,
aby w sprawie
istniały
podstawy do
orzeczenia
zakazu
prowadzenia
wszelkich
pojazdów
mechanicznych
na okres krótszy
niż dożywotnio.

<p>Sąd odwoławczy także nie dopatrył się takich okoliczności z urzędu, nie wskazał na nie także obrońca oskarżonego ani sam oskarżony. Dlatego w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia prawa materialnego, albowiem sąd sprawując wymiar sprawiedliwości działa na podstawie prawa i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP).</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>O zmianę zaskarżonego wyroku,</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy błędnie wskazał,</p>		

że w
okolicznościach
niniejszej
sprawy istnieją
podstawy do
odstąpienia od
orzeczenia
względnie
obligatoryjnego
zakazu
prowadzenia
wszelkich
pojazdów
mechanicznych
dożywotnio.

Słusznie
podniósł
skarżący, że
w rozpatrywanej
sprawie nie
zachodzi
wyjątkowy
wypadek
uzasadniony
szczególnymi
okolicznościami,
który pozwalałby
sądowi na
orzeczenie
środka karnego
w niższym
wymiarze niż
dożywotnio.

Dlatego wniosek
skarżącego o
zmianę wyroku
w
rozpatrywanym
zakresie został
uwzględniony.

Nie zaistniały
także
okoliczności
podlegające
uwzględnieniu z
urzędu, jak i
podstawy do
uchylenia

	zaskarżonego wyroku.	
OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
5. ZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
	Przedmiot i zakres zmiany	

<p>Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie IV w ten sposób, że na podstawie art. 47 § 3 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio.</p> <p>W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.</p>	
<p>Zwiąże o powodach zmiany</p>	
<p>Orzeczenie na podstawie art. 47 § 3 k.k. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio wobec sprawy przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. miało charakter obligatoryjny, gdyż w</p>	

<p>rozpatrywanej sprawie nie zachodził wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami, który pozwalałby sądowi na orzeczenie środka karnego w niższym wymiarze.</p>				
<p>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>				
<p>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>				
<p>1.1.</p>		<p># art. 439 k.p.k.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>				
<p>2.1.</p>		<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>				
<p>3.1.</p>		<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>		

Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
6. Koszty Procesu			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
	Sąd odwoławczy w oparciu o treść		

	<p>art. 3 ust. 1 w zw. z art. 8 ustawy o opłatach w sprawach karnych wymierzył oskarżonemu opłatę, zaś w oparciu o treść art. 634 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. i art. 636 § 1 k.p.k. obciążył oskarżonego kosztami procesu za drugą instancję, nie znajdując przesłanek do zwolnienia oskarżonego od ich ponoszenia.</p>		
7. PODPIS			

6.1. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Oskarżyciel publiczny		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego w Świeciu z dnia 13 grudnia 2022 roku w sprawie II K 102/22		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		

# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		

#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana